

Qi ajassa

Johdanto

Aika on yhä ihmiselle suuri mysteeri; sitä pidetään yleisesti neljäntenä ulottuvuutena. Toki meillä on kellomme, joka on orjuuttanut ihmisen jo reilu vuosisata sitten. Mutta tunnin, minuutit ja sekunnit kellossa eivät ole aikaa, vaan ainoastaan keinotekoinen määre ajalle.

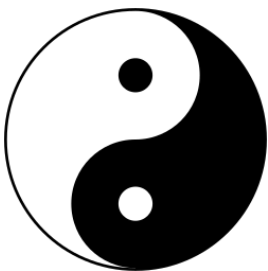
Kosmonologiassa aika on perinteisesti sidottu eri taivaankappaleiden kiertonopeuteen; puhumme yhtälailla Saturnuksen paluusta, kuin kuunkierrosta. Erikoista kyllä, eräillä taivaankappaleilla on energia, joka vaikuttaa mm maapallon kiertonopeuteen, kallistuskulmaan ja merien pintaan. Puhumme siis fysiikan lajeista. Kosmologia on paitsi oppia maailmankaikkeudesta, myös sen energioista ja silloin käytämme ilmaisua *metafysiikka*.

Fengshui on oppia maan qistä. Maan qi vaikuttaa meihin, uskoimme siihen, tai emme. Fengshui ei ole siis ”sisustustaidetta”. Fengshui ei ole myöskään ainut meihin vaikuttava voima; ihmisellä on oma luontainen qi, joka on yksilöllinen. Kukin ihminen on fyysinen todiste qistä ja vaikutamme toisiimme niin fyysisesti, kuin psyykkisesti. Kuinka kukin ihminen resonoi maan qin kanssa, tai toiseen ihmiseen, on yksilöllistä. Taivaan qi on tulkittavissa neljän pilarin astrologiassa; se kertoo luontaisesta qistämme; mitkä ovat voimavaramme ja heikkoutemme. Aika on qitä, joka sitoo taivaan, ihmisen ja maan qin yhteen, monin eri tavoin.

Kosmista kolminaisuutta kuvaavat merkit vasemmalla; taivas, maa ja ihminen. *Kuva*
<https://everydayink.blogspot.fi/2014/06/heaven-earth-and-man.html>

Kiinalaisesta kosmologiasta ei voi puhua mainitsematta taijitiä; yinin ja yangin suhteellista vuorovaikutusta. Vaikka meillä länsimaissa puuttuu vastaava määre ja terminologia, niin ajatus on meille yhtäläillä tuttu, mm kuunkierron, vuodenaikojen vaihtelun ja vuorokausirytmien kautta. Kiinalainen kuukalenteri on yhä yleisessä käytössä pitkien perinteiden ansiosta; lukutaidoton viljelijä ei olisi muutoin tiennyt, milloin kylvää kevään ensimmäiset kylvönsä. Kuulla on tunnetusti merkittävä rooli niin kylvön itämisessä, kuin ihmisen unimaailmassa. Mutta kuun vaikutus on suhteellisen pinnallinen ja kuun aika on epätarkka. Kiinalaiseen *maailmanjärjestykseen* kuuluu kiinteästi astronominen aika, joka on siis sovellettavissa suoraan kaikkiin kiinalaisen metafysiikan aloihin (eli nk. viiteen taiteeseen). Tämä artikkeli keskittyy selittämään mitä astronomisella ajalla tässä yhteydessä tarkoitetaan.

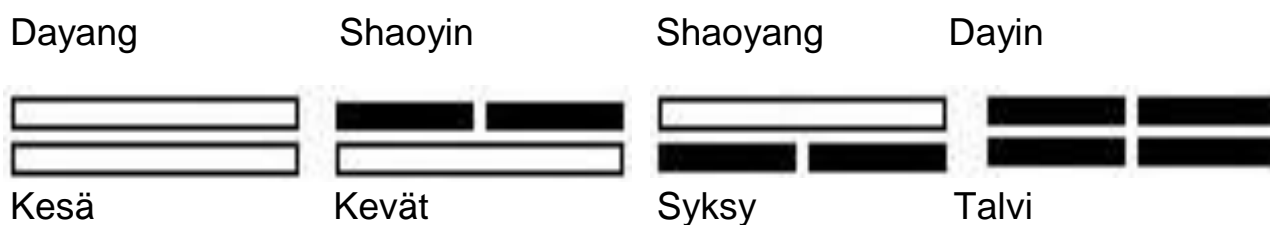

Taiji-symboli kuvastaa yiniä ja yangia maailmankaikkeudessa. Kuva wikipedia.

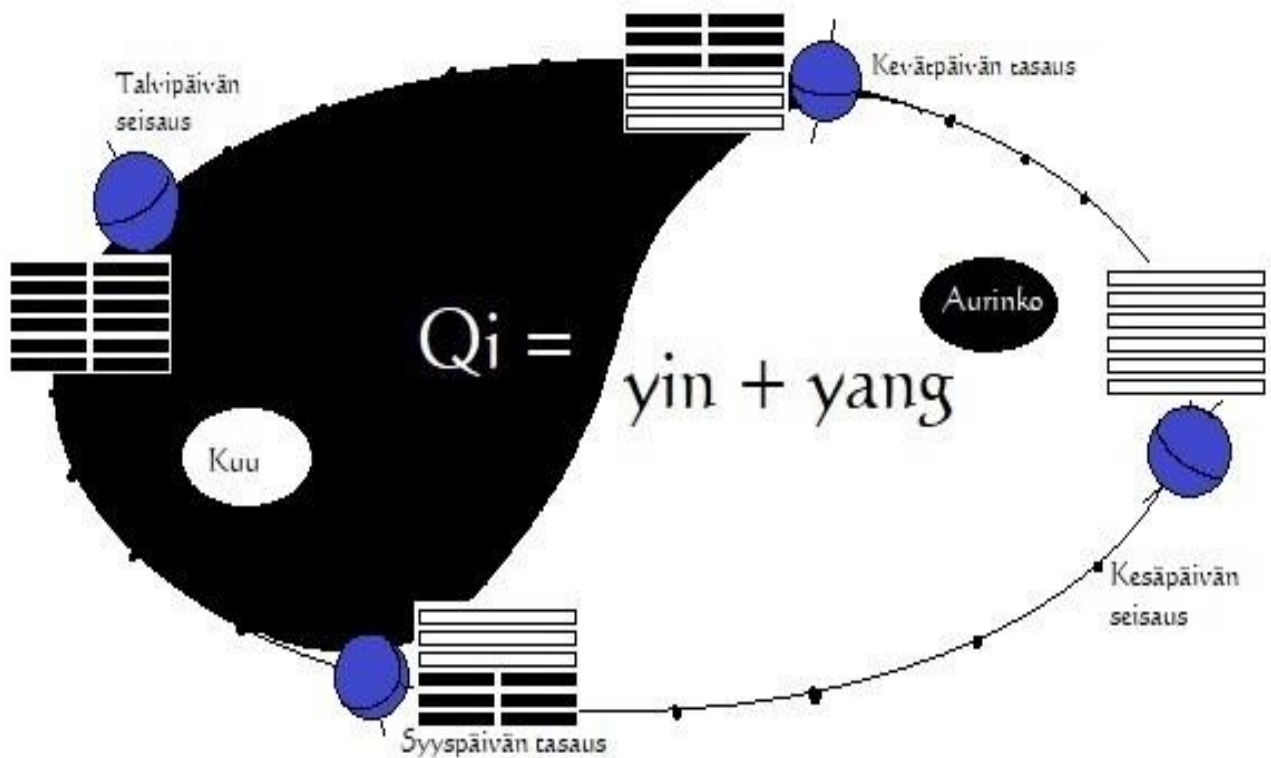
Taiji

Taiji syntyi ajan saatossa, kun muinaiset ihmiset keksivät ympäristöstään binäärin rytmin; kahden eri voiman vuorottelun. Taiji on kahden vastakkaisen, suhteellisen voiman dynaaminen tasapaino, eli *yin* ja *yang*. Maailmankaikkeus pyörii tämän voiman ansiosta ja se on avainasemassa olemassaolollemme.

Yksinkertaisimmillaan astronominen aikamääre oli jaettu kahteen osaan muinoin; valoisaan ja lämpimään (*yang*-) aikaan, sekä hämärämpään ja viileämpään (*yin*-) aikaan. Hämärä ja viileä aika kulminoitui talvipäivän seisauksena, jolloin aurinko oli zenitissä kauriin kääntöpiirillä, eteläisellä pallonpuoliskolla. Vastaavasti lämmin ja valoisa kausi kulminoitui kesäpäivän seisauksena, jolloin aurinko oli zenitissä kevään kääntöpiirillä. Valon ja pimeyden tasapaino saavutettiin kevät- ja syyspäiväntasauksina, jolloin aurinko oli zenitissä päiväntasaajalla. Kutakin neljää tapahtumaa kuvaa kaksi yaoa (viivaa), jolloin eniten *yang* ”*Dayang*” (eli kesäpäivän seisausta) kuvasi kaksi yhtenäistä viivaa.

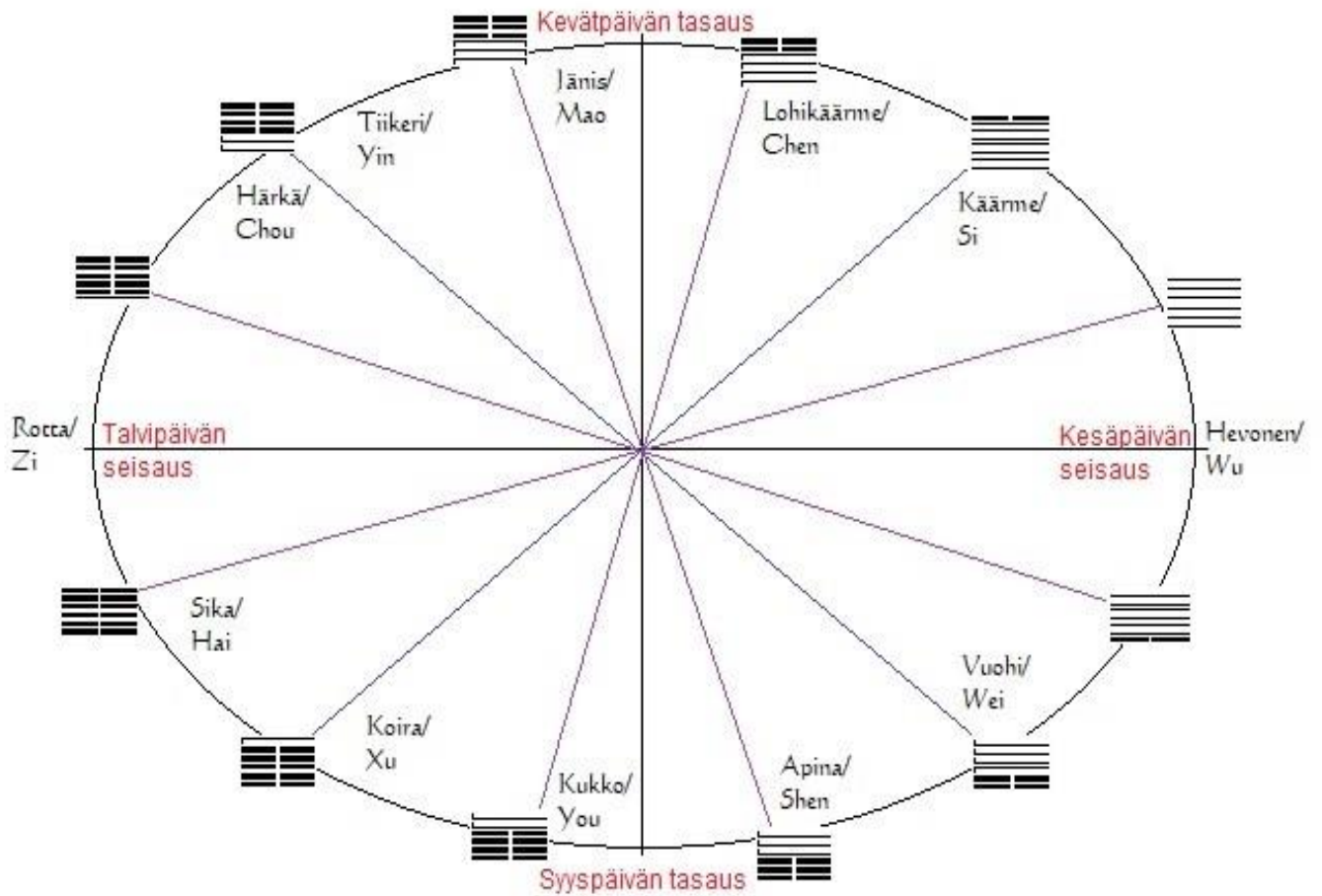

Myöhemmin, trigrammien kehityttyä, kolmas yao lisättiin ja lisäämällä kokonaan toinen trigrammi, kehittyi hexagrammit; kaikki on johdettu Muutoksen klassikosta (Yijingistä).

Yhtenäinen yao (viiva) on aina yang-viiva, katkennut yao on aina yin-viiva (mustalla erotukseksi yang-viivasta, joka piirroksessani valkoinen palkki).

Astronominen aika on sidoksissa maan liikkeeseen auringon ympärillä. Maan kiertorata on jaettu 24:ään 15 asteen osaan, eli nk. **24 Auringonjaksoon**, jota kutsutaan myös *JieQi*-kehäksi; jaksossa vuorottelevat Jie- ja Qi-jaksot. Yhdistämällä yhden Jie- ja Qi-jakson, saamme 30 astetta kattavan jakson, jonka tunnemme *Aurinkokuukautena*. Aurinkokuukaudet ovat nimetty erikseen, mutta tässä yhteydessä käytän neljän pilarin astrologiasta tuttuja nimiä.

Kuvasta havaitsemme, että neljä maallista oksaa asettuvat keskelle tasauksia ja seisauksia; näitä kutsutaan kardinaalimerkeiksi ja kussakin *huipentuu* elementtikierron mukaisesti *ajankohtainen qi*. Kevätpäiväntasauksen aikaan, kasvua kuvastava puun qi on huipussaan, mitä edustaa maallinen oksa Jänis.

Aurinkokuukausista käytetään varsin yleisesti kuukalenterin maallisten oksien nimiä, helpottaakseen muistamista, mutta yhtä hyvin aurinkokuukaudet olisivat voineet olla numeroidut, tai merkattuna pelkästään hexagrammeilla. Kesäpäivänseisaus asettuu keskelle Hevosen maallista oksaa, missä tulen energia kulminoituu. Seisauksen hetkellä yang qi on huipussaan, mutta seuraavana hetkenä alkaa yin qi lisääntyä, aina talvipäivänseisaukseen asti, jolloin yin qi on huipussaan. Olen liittänyt havainnekuvaan hexagrammit, joista ilmenee selkeästi, kuinka yin ja yang qi vuorottelevat.

Kukin kiinalainen aurinkokuukausi alkaa Jie-päivällä ja Qi-päivä on aurinkokuukauden puoliväli. Alla lueteltuna *24 Aurinkojaksoa – JieQi-kehällä*, kukin jakso suomenkielisin nimin.

Päivä	Oksa	Pinyin	Nimi suomeksi	Asteet	Jie/Qi
4-5. helmikuu	Yin	<i>Lichun</i>	Kevään alku	315-330	Jie
18-19. helmikuu		<i>Yushui</i>	Sadevesi	330-345	Qi
5-7. maaliskuu	Mao	<i>Jingzhe</i>	Hyönteiset heräävät	345-360	Jie
20-22. maaliskuu		<i>Chunfen</i>	Kevätpäiväntasaus	000-015	Qi
4-6. huhtikuu	Chen	<i>Qingming</i>	Kirkas - kuulas	015-030	Jie
20-21. huhtikuu		<i>Guyu</i>	Viljasateet	030-045	Qi
5-6. toukokuu	Si	<i>Lixia</i>	Kesän alku	045-060	Jie
21-22. toukokuu		<i>Xiaoman</i>	Pieni täyttymys	060-075	Qi
21-22. kesäkuu		<i>Xiazhi</i>	Kesäpäivänseisaus	090-105	Qi
7-8. heinäkuu	Wei	<i>Xiaoshu</i>	Pieni helle	105-120	Jie
22-23. heinäkuu		<i>Dashu</i>	Kova helle	120-135	Qi
7-8. elokuu	Shen	<i>Liqiu</i>	Syksyn alku	135-150	Jie
22-23. elokuu		<i>Chushu</i>	Helteen varasto	150-165	Qi
7-8. syyskuu	You	<i>Bailu</i>	Valkoinen kaste	165-180	Jie
22-23. syyskuu		<i>Qiufen</i>	Syyspäiväntasaus	180-195	Qi
8-9. lokakuu	Xu	<i>Hanlu</i>	Kylmä kaste	195-210	Jie
23-24. lokakuu		<i>Shuangjiang</i>	Kuura laskeutuu	210-225	Qi
7-8. marraskuu	Hai	<i>Lidong</i>	Talven alku	225-240	Jie
22-23. marraskuu		<i>Xiaoxue</i>	Vähän lunta	240-255	Qi
7-8. joulukuu	Zi	<i>Daxue</i>	Paljon lunta	255-270	Jie
21-22. joulukuuta		<i>Dongzhi</i>	Talvipäivänseisaus	270-285	Qi

5-6. tammikuu	Chou	<i>Xiaohan</i>	Pikkupakkanen	285-300	Jie
20-21. tammikuu		<i>Dahan</i>	Kova pakkane	300-315	Qi

(Pinyin-nimet ovat yksinkertaistetussa, epävirallisessa kieliasussa helpottaakseen kirjoitusta)

Kiinalainen kosmologia ja metafysiikan eri haarat käyttävät yleisesti tarkkaa aurinkokalenteria kuvaamaan aikaa, rinnakkain perinteisen kuukalenterin kanssa. Aurinkokalenteri perustuu astronomiseen aikaan ja siten sen tarkkuus on laskettavissa sekunnilleen. Kiinalaisia juhlapyhiä vietetään sekä kuukalenterin mukaisesti, että aurinkokalenterin mukaisesti. Kiinalaista uuttavuotta juhlitaan perinteisesti kuukalenterin mukaan, yleensä tammi- helmikuun vaihteessa, vaikka aurinkovuosi vaihtuu helmikuun 4. päivänä, kun taas hyvin tärkeät Dongzhi (talvipäivän seisaus) ja Qingming (Kirkas-kuulas, joka on tunnettu nk. hautojen siivouspäivinä) juhlitaan aurinkokalenterin mukaisesti. Kiinalaista uuttavuotta juhlitaan kuukalenterin mukaisesti, toisena uusikuuna talvipäivänseisauksen jälkeen). Alkaneena vuonna 2018 juhlistetaan kiinalaista uuttavuotta, Maa Koiran vuotta 15. helmikuuta 2018.